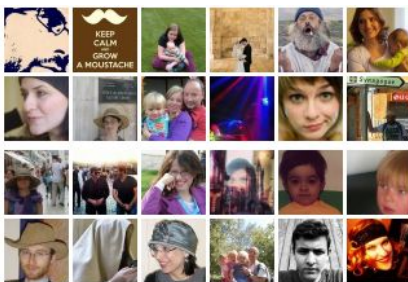

www.doopravdy.cz/daf

Vaješev 5774

VAJEŠEV – Josefovy sny – prodej
Josefa do Egypta – Jehuda a Tamar –
Josef ve vězení

בס"ד

20. kislev 5774
23. listopad 2013

svíčky: 15:55
havdala: 17:03

Mišejakir: 6:16
Nec: 7:28
Sof Zman Šema: 9:38
Sof Zman Tfila: 10:21
Mincha Gdola: 12:10
Škiat hachama: 16:09
Kochavim: 16:46

Joma 15
Mišna Avot 1:6
Orach chajim 315:11

Bekicr

Všimli jste si novinky? V záhlaví Dafu je nyní obrázek. Ne mazanina, ale skutečný obrázek, který namalovala Michaela Efrati pro mou novou hru Dafdeto. Zájemci mohou získat 12 karet představujících 12 paršiot knihy Berešit. Další knihy Chumaše by měly následovat. Více v Neklamě.

Každý z nás má své sny. Jsou sny nesmyslné? Nebo smyslné? Učenci v Talmudu se na dané téma urputně přou. Naše paraša je obklopena sny. Na začátku Josef sní a bratři ho pro jeho sny nenávidí, na konci Josef vykládá sny svým spoluvězňům, aby na počátku příští paraši (Mikec) ukázal své mistrovství samotnému faraónovi. Mohlo by se vůbec zdát, že sny vůbec hrají v osudech židovského národa výjimečnou roli. Díky nim se z malé rodiny stal velký národ. Chudák Josef se pro své sny nejprve dostal na samé dno společenského žebříčku - uvězněný otrok - cizinec, aby se díky snům vyšvihl do pozice místokrále světové velmoci. Mimochodem i v izraelské hymně rezonuje téma snu - pokud na svůj sen nezapomeneme, stane se prý realitou. A v žalmu se dočítáme, že při návratu do Zaslíbené země budeme KECHOLMIM - jakoby ve snu.

Josefovy sny musíme chápat na hlubším pozadí. Proč je vůbec vypráví na setkání? Proč o nich mluví se svými bratry? A to tím spíš, že už před tím se v Tóře dočítáme, že vztahy mezi bratry nebyly dobré a bratři s Josefem "odmítali i jen hovořit". Přesto jim Josef své sny zarputile vypráví. A nejen jim i otcí. Josef určitě nebyl žádný hlupák. Musel vědět, že si bratři sny vyloží tak, že jejich nenávisť ještě vzroste. Přesto Josef bratry doslova prosí, aby ho vyslechli. Důvod? Síla snu je v jeho interpretaci. Bez ní je sen duhovou bublinou z bublifuku. Možná zajímavou, ale odsouzeno k prasknutí. Zbude jen pár kapiček mýdlové vody. Až interpretace dělá ze snu nástroj. Dopis. Vzkaz, který na svět posílají z vyšších sfér. A více je těžko prozrazovat, jak se píše.

Pro děti

Prohlédněte si titulní obrázek Dafu... Na obrázku vidíte Josefa, jak leží v posteli a sní sny. Co je to vlastně sen? Slovo sen má určitě více významů. Většinou myslíme sny, které se nám zdají ve spánku, ale sen může také znamenat přání. Tajné přání. Každý z nás má své sny, své velké sny, svá velká tajná přání. Některá jsou tak veliká, že o nich ani s nikým nemluvíme. Ne, nemusíte mi své sny prozrazovat. Ani já vám neprozradím ty své... Ale zkusme si slíbit, že své sny nezradíme. V životě existují dva typy úkolů. Naléhavé a důležité. Ty naléhavé musíme řešit hned, okamžitě. Ale naléhavé úkoly jsou málokdy opravdu životně důležité. Nedopustme, abychom pro neustálé řešení drobných naléhavých úkolů zapomněli na své velké sny. Protože ty jsou skutečně důležité.

Neklama

- **Chanuku 5774** můžete oslavit opravdu stylově s naší novou hrou, kterou jsme na počest Dafu nazvali **Dafdetem**.
- Tématem hry jsou příběhy Tóry.
- Ke hře je potřeba jedna sada pyramidek iGo.
- Obrázky letos namalovala Michaela Efrati.
- Kromě Dafdeta jsme si pro vás nachystali **trička, tašky, samolepky, odznáčky ...**
- Více zde: <http://pyramidky.webnode.cz/novinky/>
- Karty lze objednat zde: http://www.drivethruecards.com/index.php?manufacturers_id=5323

Musagim čili pojmy

Máte pocit, že se se svými znalostmi judaismu pohybujete v začarovaném kruhu? Že narazíte na stále stejné informace a chcete vědět víc. Učíte své děti na Roš hašana o jablku, medu a šofaru a nevíte, jak dál. Od toho jsou Musagim rav Šmuela Katze.

Číslo třináct nemá v Čechách dobrý zvuk. Je prý nešťastné. V židovské tradici se třináctky bát nemusíme. JUD-GIMEL se může vztahovat na:

- Třináct vlastností Boží milosti, díky nimž Bůh odpouští hříšníkům. Tyto vlastnosti se v Tóře vyskytují v souvislosti s hříchem zlatého telete. Třináct vlastností Boží milosti říkáme při modlitbě Tachnun, při Slichot a na Jom kipur.
- Třináct způsobů výkladu Tóry, které sepsal rabi Jišmael. (Existuje i sedm způsobů výkladu Tóry, které sepsal Hilel a dokonce i třicet dva způsobů, ale tento je nejznámější.) Kromě praktického využití jsou dnes u součástí ranní modlitby. Patří mezi ně: KAL VACHOMER, GEZERA ŠAVA, DAVAR HALAMED MEINJANO atd.
- Třináct zásad (IKARIM) víry, které sepsal Rambam. I ty se ve zkrácené a upravené podobě dostali do modliteb. A jedna i do písně: ANI MAAMIN BEEMUNA ŠLEMA...

Rav Sacks: Síla chvály

Reuven mohl být velkým vůdcem, ale nikdy se jím nestal. Reuven byl Jákovovým prvorozeným synem, Jákov o něm později řekl: "Reuvene, ty jsi můj prvorozený syn, počátek mé síly, nadaný důstojností, nadaný mocí".

Reuven se také od počátku projevoval jako nejcitlivější a nejvnímavější z Jákovových dětí. Lea trpěla, protože nebyla nejmilovanější manželkou a byl to Reuven, kdo vycítil matčin smutek. Když na poli našel kořen mandragory, okamžitě ho napadlo donést domů, mámě, aby jí udělal radost. Dojemné gesto se ale minulo účinkem, protože drahocennost předal tak nešťastně, že si toho všimla i Ráchel a Reuven tak nepřímou přilil olej do ohně sesterského sporu.

V dalším příběhu to s Reuvenem dopadlo ještě hůř. Po Ráchelině smrti se Jákov ubydl ve stanu Rácheliné služky - Bilhy, což Reuven vnímal jako matčinu urážku. Vlezl tedy do otcova stanu a pokusil se "přeorganizovat" otcovy lůžkoviny. (Existují i jiné výklady a sám Jákov těžce nesl fakt, že mu syn leze po posteli, ale to je nyní vedlejší.) V tu chvíli Tóra píše toto: "Reuven šel a lehl si k Bilze, otcově konkubíně, a Jisrael (=Jákov) se to doslechl... a (významné ticho) Jákovových synů bylo dvanáct. Ta věta přirozeně nedává kloudný smysl. Pokud z ní něco vyčnává, je to právě ono příliš hlučné ticho. Pokud se můžeme spolehnout na interpretace, Jákov podezíral svého prvorozeného syna, že se vyspal s jeho ženou. Vztah mezi otcem a synem se definitivně zhroutil a ještě na smrtelném loži to Jákov Reuvenovi vyčítal ("Neklidný jak voda, vlezl si do otcova lože a znečistils je.")

Pokud by si Jákov se synem promluvili, vše by se jednoduše vysvětlilo. Komunikace v rámci Jákovovy rodiny povážlivě vážla a otec tak syna po léta zcela zbytečně podezíral. A to vše jen proto, že se Reuven chtěl zastat své matky.

Třetí příběh je z naší paraši a je v podstatě nejtragičtější. Týká se Josefa, kterého otec všemožně upřednostňoval. Začalo to drobnostmi, pestrobarevnou košilí a končilo to sny, v nichž se všichni Josefovi klaněli. Návist dorostla do takové podoby, že se bratři rozhodli Josefa zbavit. Reuven v tu chvíli dostal "dobrý nápad", jak bratra zachránit. Kdo si pamatuje předchozí Reuvenovy dobré nápady s mandragorou a peřinami, tuší, kam vše míří. Reuvenův nápad je prostý. "Nezvtahujme na Josefa ruce, jen ho hodme do jámy, aby v ní umřel sám - žízni," řekl bratrům a ti souhlasili. Nevěděli, že má v plánu se k jámě vrátit a Josefa zachránit. Jak to dopadlo, ví každý. Reuven se vrátil k jámě a Josef v ní nebyl. Na Jehudův popud ho bratři prodali karavaně mířící do Egypta.

Nešťastný Reuven se třikrát snažil, třikrát to myslel dobře a třikrát to skončila tragédií. Jak to, že Reuven věděl, co se má dělat, ale nedokázal to udělat šikovně? Proč nedal mandragoru matce, když byli sami dva, proč otcovi neřekl, co si myslí, a proč Josefa nebránil přímo a neodvedl ho z dosahu našťvaných bratrů - nejlépe rovnou domů?

Reuvenovi chyběla sebedůvěra. Od počátku nám to Tóra naznačuje. Už když se narodil, pojmenovala ho matka, a ne otec. Reuven dostal své jméno, protože Lea doufala, že nyní, když na ní Bůh shlédl, jí její manžel bude milovat. Reuven se stal tím, kým se stal, protože se mu nedostávalo otcovy pozornosti. Opakovaně to čteme z jmen dalších Leiných synů. Jákova Lea a její děti nezajímaly. Reuven byl citlivý a vnímal, že otec matku nemá rád a její děti přehlíží.

Lidé potřebují dodávat odvahy, mají-li být schopnými vůdci. Jak nápadné je to při porovnání

zakomplexovaného Reuvena se sebejistým Josefem, kterého otec miloval a prosazoval. Poučení: chceme-li mít děti, které se nebudou bát konat v pravý čas ty pravé věci, musíme v nich budovat jejich sebevědomí, musíme je dostatečně chválit a dodávat jim odvalu.

V traktátu Avot je jedna zvláštní Mišna. Vyjmenovává žáky rabana Jochanana ben Zakaje včetně jejich nejsilnějších stránek. Dočítáme se tak o Eliezerovi ben Horkonovi, který byl jako omítnutý studna, která nepustí ani kapku nebo Elazarovi ben Arachovi, který byl jako sílicí pramen. Proč nám to Mišna říká? K čemu nám to je, když víme, jak raban Jochanan ben Zakaj chválil své žáky? Právě proto, abych si uvědomili, že být dobrý učitel (trenér, rodič, vychovatel), znamená umět chválit.

Velký talent má ovšem svá úskalí. Nikdo není dokonalý. Musíme si být vědomi i svých slabších míst. Eliezer ben Horkanus byl natolik posedlý minulostí a svou dokonalou pamětí, že se odmítl podřídit rozhodnutí většiny svých kolegů a nakonec skončil v klatbě. Elazar ben Arach skončil de facto ještě hůř, když se po smrti rabana Jochanana ben Zakaje oddělil od ostatních a místo do Javna zamířil do Chamatu, kde, na krásném místě žila rodina jeho manželky. Jistě se domníval, že síla jeho intelektu stačí k tomu, aby zůstal velikánem Tóry. Nestalo se tak a rabi Elazar zapomněl vše, co se kdy naučil. Nejnadanější z žáků nakonec k rabínské tradici prakticky nic nepřidal.

Na miskách lékarnických vah musíme po špetkách přisypávat, abychom udrželi rovnováhu mezi dvěma protiklady. Mezi přehlížením a nezájmem, které pak vede ke ztrátě sebedůvěry žáka na jedné straně (Reuven), a mezi přehnanou chválou a protěžováním, které vede k nebezpečnému pocitu nadřazenosti nad ostatními (Josef). Tuto rovnováhu musíme opatrně udržovat, pokud máme jiným napomoc v růstu.

© Šmílův Daf

BUDEME RÁDI, POKUD DAF **PŘEPOŠLETE** DALŠÍM ČTENÁŘŮM.

POKUD DOSTÁVÁTE DAF MAILEM, VYUŽIJTE K JEHO ŠÍŘENÍ PŘIPRAVENÁ TLAČÍTKA (Facebook, G+, Twitter, E-mail). DĚKUJEME.

Daf tvoří originální texty a volné překlady klasických i současných autorů. Daf obsahuje chibi, které sice odborníky trápí, vy si jich ale ani nevšimnete. Text neprochází korekturou, omluvte proto případné překleby. Starší čísla najdete ve webovém archívu na www.doopravdy.cz/daf.